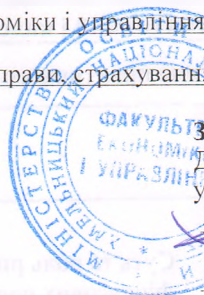

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Підпис

27 08 2024 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Ринок фінансових послуг**

Освітньо-професійна програма **Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Квасницька Раїса Степанівна
Профайл викладача	https://fbss.khmnu.edu.ua/kvasnyczka-rayisa-stepanivna/
E-mail викладача(ів)	kvasnytskar@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9014
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття								зalic	іспит
		Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС				
В	Д	4	120	54	36		18					+	
В	З	4	120	14	10		4					+	

Анотація навчальної дисципліни

«Ринок фінансових послуг» є вибірковою дисципліною, яка узагальнює сутність фінансових послуг, сегментно-структурну будову ринку фінансових послуг, розуміння системи взаємозв'язків на ринку фінансових послуг та відповідної державної політики щодо його розвитку в контексті інтеграції в європейський та світовий ринок фінансових послуг.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних і практичних знань, що забезпечують оволодіння ними відповідних загальних та спеціальних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання з основ функціонування та розвитку ринку фінансових послуг, принципів його організації, сегментації, регулювання й аналізу тенденцій розвитку, а також особливостей та механізмів надання фінансових послуг на різних сегментах ринку фінансових послуг.

Завдання дисципліни. Надання здобувачам вищої освіти можливості практичного застосовувати теоретичних знань щодо надання фінансових послуг на різних сегментах ринку фінансових послуг, оволодіння знаннями щодо системи взаємозв'язків на ринку фінансових послуг та відповідної державної політики щодо його розвитку в контексті інтеграції в європейський та світовий ринок фінансових послуг.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **демонструвати** вміння щодо здійснення фінансових послуг на різних сегментах ринку фінансових послуг; **розуміти** принципи, методи та інструменти державного регулювання ринку фінансових послуг; **застосовувати** методичний інструментарій надання фінансових послуг на грошовому (в т.ч. валютному), фондовому ринках, ринку позичкового капіталу; вміти ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан та

перспективи розвитку ринку фінансових послуг; *обґрунтовувати та брати* відповідальність за професійні рішення щодо доцільності запровадження інновацій на ринку фінансових послуг.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента		
			зміст	год.	література
1	Суть та роль ринку фінансових послуг	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.10-17], [3, с.9-14]
2	Суть та роль ринку фінансових послуг	Суть та роль ринку фінансових послуг	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.10-17], [3, с.9-14]
3	Інститути-учасники та об'єкти ринку фінансових послуг, їх класифікація та характеристика	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.21-60], [3, с.18-27], [5], [10]
4	Інститути-учасники та об'єкти ринку фінансових послуг, їх класифікація та характеристика	Інститути-учасники та об'єкти ринку фінансових послуг, їх класифікація та характеристика	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.21-60], [3, с.18-27], [5], [10]
5	Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3 (лекція 1), підготовка до практичного заняття.	3	[1], [2, с.90-121], [3, с.28-41], [4]
6	Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг	Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.90-121], [3, с.28-41], [4]
7	Фінансові послуги на грошовому ринку	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.132-142], [3, с.53-64]
8	Фінансові послуги на грошовому ринку	Фінансові послуги на грошовому ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.132-142], [3, с.53-64]
9	Фінансові послуги на валютному ринку	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.151-186], [3, с.65-73], [6]
10	Фінансові послуги на валютному ринку	Фінансові послуги на валютному ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.151-186], [3, с.65-73], [6]
11	Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу. Консультаційні послуги в системі ринку фінансових послуг.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.194-205], [3, с.75-82]
12	Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу. Консультаційні послуги в системі ринку фінансових послуг.	Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу. Консультаційні послуги в системі ринку фінансових послуг.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.194-205], [3, с.75-82]
13	Фінансові послуги на фондовому ринку. Діджиталізація ринку фінансових послуг	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.214-243], [3, с.84-89], [11]

14	Фінансові послуги на фондовому ринку. Діджиталізація ринку фінансових послуг	Фінансові послуги на фондовому ринку. Діджиталізація ринку фінансових послуг	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.214-243], [3, с.84-89], [11]
15	Фінансові послуги з перейняття ризику	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8 (лекція 1), підготовка до практичного заняття	3	[1], [2, с.252-268], [3, с.90-94]
16	Фінансові послуги з перейняття ризику	Фінансові послуги з перейняття ризику	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання	4	[1], [2, с.252-268], [3, с.90-94]
17	Регулювання діяльності на ринку фінансових послуг.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9 (лекція 1), підготовка до письмового опитування (тестування)	6	[1], [3, с.43-52]
18	Регулювання діяльності на ринку фінансових послуг.	Регулювання діяльності на ринку фінансових послуг.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9 (лекція 2), підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання.	4	[1], [3, с.43-52]

Примітка. * Практичні заняття проводяться раз у два тижні по дві години (чисельник відповідно до розкладу занять).

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно із розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати якісно і відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). Індивідуальні завдання виконуються згідно з варіантами, що представлені у системі Moodle. Під час роботи над індивідуальними завданнями недопустимі порушення правил академічної доброчесності. У разі наявності плагіату (спроба представити до захисту індивідуальну роботу іншого варіанту) здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати індивідуальну роботу.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів; виконання домашнього завдання; тестування та розв'язування практичних завдань індивідуально чи у команді. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється через усне опитування, письмове опитування (тестування), розв'язування задач (завдань).

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і

	фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Семестровий контроль
Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 4)	Письмове опитування (тестування)	Домашнє завдання	Залік
0,4	0,4	0,2	За рейтингом

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Поточний тестовий контроль	Контрольна робота		Залік
	Якість виконання	Оцінка за захист	
0,5	0,2	0,3	За рейтингом

Оцінювання тестових завдань (проходження квізів)

Поточне тестування (проходження квізів) здійснюється за кожною темою курсу. Тест (квіз) складається з 10-20 питань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна кількість балів відповідає кількості питань квізу. Правильні відповіді студент записує письмово. На тестування відводиться від 10 до 20 хвилин.

Оцінювання здійснюється за *чотирибальною* шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту:

Сума балів за тестові завдання:				
Тест включає 10 питань	1-4	5-6	7-8	9-10
Тест включає 15 питань	1-6	7-9	10-12	13-15
Тестз включає 20 питань	1-11	12-14	15-17	18-20
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Узагальнений тематичний тест студенти також проходять в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE. При отриманні негативної оцінки тести слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка	Інституційна	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
--------	--------------	--

ЄКТС	інтервальна шкала балів			
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Ринок фінансових послуг: суть, значення, системність функціонування, ознаки та функції.
2. Поняття та види фінансових послуг.
3. Класифікація та характеристика інструментів ринку фінансових послуг.
4. Види та функції інститутів-учасників ринку фінансових послуг.
5. Поняття фінансової установи, умови її створення та діяльності.
6. Умови та зміст договору про надання фінансової послуги.
7. Класифікація прямих учасників ринку фінансових послуг та їх характеристика.
8. Поняття, функції та класифікація фінансового посередництва.
9. Система взаємодії інститутів-учасників ринку фінансових послуг.
10. Поняття та характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг.
11. Ліцензування діяльності небанківських установ на ринку фінансових послуг.
12. Сегментація ринку фінансових послуг за різними критеріями.
13. Суть та складові елементи інфраструктури ринку фінансових послуг.
14. Роль банків в інфраструктурному забезпеченні ринку фінансових послуг.
15. Функціонал Національної депозитарної системи в інфраструктурі ринку фінансових послуг.
16. Роль, структура та інструменти грошового ринку.
17. Фінансові послуги щодо залучення коштів та надання коштів у кредит на грошовому ринку.
18. Фінансові послуги на міжбанківському ринку.
19. Фінансові платіжні послуги (вексельні та розрахункові операції, операції зі здійсненням платежів в готівковій та безготівковій формах, обслуговування платіжних карток).
20. Роль та місце валютного ринку на ринку фінансових послуг
21. Фінансові послуги з торгівлі валютними цінностями (обмін валют, валютні розрахунки).
22. Фінансові послуги на фондовому ринку .
23. Консультаційні послуги.
24. Діджиталізація ринку фінансових послуг.
25. Фінансові послуги з недержавного пенсійного страхування.
26. Фінансові послуги з управління майном при фінансуванні будівництва житла.
27. Фінансові послуги, що надаються у сфері страхування.
28. Ринок фінансових послуг кредитних спілок.
29. Сутність державного регулювання ринку фінансових послуг.
30. Саморегулювання на ринку фінансових послуг.

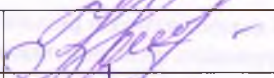

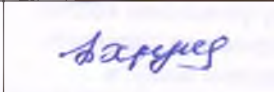
Рекомендована література

Основна

1. Україна. Закони. Про фінансові послуги та фінансові компанії [Електронний ресурс] : закон : [прийнято Верховною Радою 14 грудня 2021 р. : станом на 20 червня 2024 р.]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
2. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / за заг. ред. С.С. Арутюнян, М.І. Іоргачова. – Харків: «Діса плюс», 2020. 312 с.
3. Ринок фінансових послуг: навч. посібник./ укл. О.В. Третьякова, В.М. Харабара, Р.І. Грешко. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 118 с.

Додаткова

4. Україна. Закони. Про платіжні послуги [Електронний ресурс] : закон : [прийнято Верх. Радою від 30 червня 2021 р. : станом на 20 червні 2024 р.]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
5. Класифікація інституційних секторів економіки України (KICE) [Електронний ресурс] : класифікація : [Наказ Державної служби статистики України 03 грудня 2014 р. № 378 : станом на 23 грудня 2022 р.]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0378832-14#Text>
6. Україна. Закони. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс] : закон : [прийнято Верх. Радою від 21 червня 2018 р. : станом на 01 липня 2024 р.]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
7. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глушенко. – Київ : НаУКМА, 2022. 206 с.
8. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Є. Сич, В. Ільчук, Н. Гавриленко. – К.: Центр учбової літератури, 2023 – 428 с.
9. Квасницька Р., Паюк А. Характеристики та аналітичні реалії учасників професійної діяльності різних видів її здійснення на ринках капіталу / Economy, finance, management: world problems and development prospects: collective monograph / Andrushchak I. – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2024. – P.268-277.
10. Квасницька Р.С., Дячук Д.І. Змістова парадигма та сучасні тенденції розвитку банківських інновацій в Україні. Інфраструктура ринку. 2020. №39. С.67-74.

Розробник		Д. е. н., професор Раїса КВАСНИЦЬКА
Погоджено: Гарант ОП		К. е. н., доцент Інна ДОЦЕНКО
Завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку		Д. е. н., професор Ніла ХРУЩ